

מסורת הש"ס

(א) [לעיל פ"א, כ"ג: כה, יגטון
פ: כטוה יז: א] (ב) [לעיל יג:
א] (ג) [מגילה ט: יג
וש"ג] (ד) [לעיל נד: וועמ"ש
תוס' לעיל נד: ד"ה אמרו
לו, ט] (ה) [לעיל ס"ח: נה
מה"א] (ו) [לעיל כ"ב ו"ב ס"ח, יגטון]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ר' מאיר וכו'
פ"ט פוסל ע"י אחין
בדבר אחד:

מוסף רש"י

שוברת יבם שינתה.
כשהיא שומרת יבם,
אסורה ליבמה. כאשר
עושה תחת בעלה
שאסורה לבעלה (טוס"ס יז:
ובני"ז ועיל פ"א). ומה
תפסי בה קדושין, יבמה
שלא תלצה אם נתקדשה
לשון און קדושין פולין
בה, אפי"ג דחייבי לאון
בעלמה תפסי בה קדושין
(ועיל ג'). אמרו לו ושא
מתה אשתך בר. כגון
דנה בת לזה מתקדש
ויכבד בת לזה מתקדשה
ושרה בת חליון מקטורה
ורבקה בת קטורה ממחלה
ומלכה בת בחולה מתנה
ורחלון נשא את מלכה
והלך למיתת הים, אמרו
לו מתה אשתך ונשא
את רבקה שהיא אחותה
מאביה, חזרו ואמרו לו
מתה רבקה ונשא את שרה
אחותה מאמה, אמרו לו
מתה שרה ונשא את יוכבד
אחותה מאביה, אמרו לו
מתה יוכבד ונשא את
דנה אחותה מאמה, חזרו
ואמרו לו כולן קיימות,
מותר בראשונה. נמלכה
אשתם, ובשלישית. שרה
לפי שרבקה לא היו
קדושים קדושין וביאתה
באונס הוא ומותר בשרה
אחות, דמך (לקמן ט:)
ונשאין על האנסה,
ובחמישית. דנה ואפי"ג
שהיא אחות יוכבד
היבשית, לפי ביאת
יוכבד פיתו היא וזנה
קדושין, מפני שהשלישית
היא קדושה קדושים,
ופטורות צרותיהן. און
מת וחליון האחין לאמת
מתה פטורות לרומית, ומפי
ואסור בשניה. מפני
הראשונה וברביעית.
מפני השלישית (ועיל נד:).
על ידו. על כמו (נדב ב:).
ביאת בן תשע. כיצמנו
(נדב מה:).

האשה רבה פרק עשירי יבמות

צו.

עין משפט
גר מצוה

עב א מ"י פ"ב מהלכות
יבום הלכה כ' סג
לאון פב טוש"ע אפי"ע
סיומן קטנ סעף ג:
עב ג ד ה ז ח י
פ"ה מהלכות יבום
הלכה יח סג עין נא
טוש"ע פ"ד קע פ"ט:

תוס' חד מקמאי

תניא עשו ביאת בן ט'
כמאמר בגדול ר"מ אומר
עשו חליצת בן ט' כגט
בגדול פ"י אבל לרבנן
לגיטו פ"ה חליצת בן ט' לאו כלום
הוא והכי איתא בפ' מצות
חליצה לרבנן אין חליצת
קטן כלום. ומסתבר דה"ה
לגיטו שיהי גט אינו פסול
כמאמר אלא משום חליצה
כד"א פ' ר"ג גט להוציא
וחליצה להוציא ומגזי לא
מהני חליצה נמי לא מהני
ואתי למבעל אחר חליצה
אימא גט לא פסול אלא
משום חליצה וכיון
דחליצת קטן לא פסלה
גיטו נמי לא פסיל כלל.
קתני כמאמר מושם
דמאמר אינו פוסל בסוף
וביתו פוסל אפי"ג בסוף
כמאמר בגדול. ומסתבר
דל"מ נמי דס"ל דגט קטן
[מהני] י"מ שכתב בבבא
דור אבל ע"י עדים לא
פוסל שהרי צריך שיאמר
לסופר כתוב ולעדים
חתימה כותי אבל בבבא
דור כיון דכשר התורה
שהיא אם נשאת הולך כשר
פוסל לר"מ:

(א) ע"י תוס' גיטין דף כ"ב
(ב) ע"י ד"ה ושא כמלמע
הדיבור וי"ל דלא געין
עלמות כמלמע וכו'.

הכי גרסינן אי נמי ליפא לדרכ הונא כלל וזכרז המנוגה קמיפני:
והא אפליגו בה הדא זימנא. בהאי פירקא גופיה (לעיל דף כ"ג):
למחר שמואל בעניומוני כריכה גט: בתנ"ג אמרו לו מהא אשתך ונשא
אחותה מאביה. שלא מאמה: וחזרו ואמרו לו מסה. השנייה ונשא
אחותה של שנייה מאמה ולא מאביה
ונמלכת שלשית רחוקה מן הראשונה
ולא קרובתה היא: חזרו ואמרו לו
מסה. ונשא אחותה של שלשית זו
מאביה ולא מאמה נמלכת רביעית
רחוקה מן השנייה וכ"ש מן הראשונה:
חזרו ואמרו לו מסה. ונשא אחותה
מאמה ורחוקה מן השלישית ואח"כ
אמרו לו כולן קיימות: מוסר
בראשונה ובשלישית ובחמישית.
שאין קרובות זו לזו ואף על גב
שהשלישית אחות השנייה היא שריא
דקדושי שנייה לא תפסי לדחות אשה
היא והויא לה כאלוקה ומפוחה
ותניא (לקמן דף ט:). אנס אשה מותר
לישא בתה ללא חסרה תורה אלא
אחות אשה והיא לא תפוס קדושין
ללא אשה היא וכן חמישית אף על פי
שהיא אחות הרביעית מותרת
הואיל ותפסי קדושי שלשית נמלכת
ביאת רביעית שהיא אחות שלשית
ביאת זנות ולא חסרה חמישית עליו:
ופטורות לרומית. אם מת וזכר יבם
ויבס את אחת מהן נפטרה למה:
ואסור בשניה ובביעית. בשניה
משום ראשונה ובביעית משום
שלשית: לאחר מיספ הראשונה.
שמתת היו הדברים של ראשונה
ושאר הדברים שקר היו: ואסור
בשלישית. מפני שנייה ובחמישית
מפני רביעית: הוא פוסל אחלה.
כשבעל תחלה אכל לא בסוף כדמפרש
בגמרא: פוסלין על ידו. ביאתו לא
קנייה לגמרי אלא כמאמר בעלמה
והא קי"ל (לעיל דף כ:). דיש מאמר
וגט וביאה וחליצה אחר מאמר:
גמ' לנכסף לא פסיל. אם עשה
בה גדול מאמר קודם ביאת בן תשע
לא פסיל לה ביאת בן תשע אצל
מאמר: והפני רב זכיד כו'. ומשני
ביאת בן תשע פסלה אפי"ג בסוף אכל
מאמריו של בן תשע אם הוא תחלה
פסיל לנכסף לא פסיל: והא קפני
הוא פוסל תחלה. ומפרש ביאה לאלתר
אלמא אביה קאי: חסורי מחסרה
כו'. אכל ביאה אפי"ג בסוף כיצד בן
ט' שנים שבה על יבמתה פסל ע"י
אחין שבעו בה מאמר תחלה דהא
כיצד אכסוף קאי: יש לו גט. לפוסלה
ע"י אחין דקיימא עלייהו כיון שלא
זנה שוב לא יבנה: עשו חליצה בן
ט'. לדחות כגט בגדול שפוסל ע"י
אחין וכריכה חליצה כן חליצת בן ט'
אינה לפטור אלא לפסול: איס ליה.
גט: וזוטר. מגט בגדול אכל חליצתו
היא כגט בגדול ומשום הכי לא תני
כגיטו. והשתא קמפרש ואזיל מאי
זליתיה דגטו מגט בגדול לר"ג כו':
מתני

ודלמא איניו פוסל אי נמי ממאי דאיתא
לדרכ הונא דלמא ליפא דרב הונא כלל
ובדרב המנוגה קמיפלגי דאמר רב המנוגה
(שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה דרב אמר
הרי היא כאשת איש ומיפסלא בזנות ושמואל
אמר אינה כאשת איש ולא מיפסלא בזנות
וא"נ בקדושין תופסין ביבמה קמיפלגי דרב
אמר הרי היא כאשת איש ולא תפסי בה
קדושין ושמואל אמר אינה כאשת איש
ותפסי בה קדושין והא אפליגו בה הדא
זימנא (ד) הדא מכלל הדברתה איתמר:
בתנ"ג אמרו לו מתה אשתך ונשא
אחותה מאביה מתה ונשא אחותה מאמה
מתה ונשא אחותה מאביה מתה ונשא
אחותה מאמה ונמצאו כולן קיימות מותר
בראשונה ובשלישית ובחמישית ופטורות
צרותיהן ואסור בשניה וברביעית ואין ביאת
אחת מהן פוטרת צרתה ואם על השניה
לאחר מיתת הראשונה מותר בשניה וברביעית
ופטורות צרותיהן ואסור בשלישית ובחמישית
ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה: בן תשע
שנים ויום אחד הוא פוסל ע"י אחין והאחין
פוסלין על ידו אלא הוא פוסל תחלה והאחין
פוסלין תחלה וסוף כיצד בן תשע שנים ויום
אחד שבה על יבמתו פסל ע"י אחין באו עליה
אחין ועשו בה מאמר נתנו גט או חליצו
פוסלין על ידו: גמ' אטו כוליהו לאו לאחר
מיתת ראשונה יניהו אמר רב ששת לאחר
מיתת ראשונה ודאי: בן תשע שנים וכו':
בן תשע שנים ויום אחד תחלה פסיל בסוף
לא פסיל והתני רב זכיד ב"ר אושעיא
העושה מאמר ביבמתו ואח"כ בא אחיו
שהוא בן ט' שנים ויום אחד עליה פסלה
אמרי ביאה פסיל אפילו בסוף מאמר תחלה
פסיל בסוף לא פסיל וביאה אפילו בסוף שהוא פוסל
תחלה והן תחלה וסוף כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבה על יבמתו וכו'
חסורי מחסרה והכי קתני בן תשע שנים ויום אחד הוא פוסל תחלה והן
פוסלין תחלה וסוף בד"א כמאמר אבל ביאה פוסלת אפי"ג בסוף כיצד בן
ט' שנים ויום אחד הבא על יבמתו פסל ע"י אחין ומי אית ליה מאמר כלל
ע"י אחין והתניא בן ט' שנים ויום אחד יהוא פוסל בדבר אחד והאחין
פוסלין על ידו בארבעה דברים הוא פוסל ע"י אחין בביאה והאחין פוסלין
על ידו בביאה במאמר כגט בחליצה וביאה דפסלה בין בתחלה
בין בסוף פסיקא ליה מאמר דבתחילה פסיל בסוף לא פסיל לא פסיקא
ליה איתמר נמי אמר רב יהודה אמר שמואל יש לו גט וכן אמר רב תחליפא
בר אבימי יש לו מאמר תניא נמי אמר ר"מ
וסבר ר"מ יש לו גט והתניא יעשו ביאת בן תשע כמאמר בגדול ר"מ אומר
עשו חליצת בן תשע כגט בגדול ואם איתא ליתני כגיטו אמר רב הונא בריה
דרב יהושע אית ליה וזוטר לר"ג דאמר אין גט אחר גמ"מ בגדול אחר
גדול וקמן אחר קמן אבל גדול אחר קמן מהני לרבנן דאמרי יש גט אחר
גמ"מ בגדול אחר גדול או בקמן אחר קמן אבל קמן גדול לא מהני:
מתני

יש לו כ"ש מאמר דיש לו:
רבי מאיר אומר עשו חליצת בן
ט' כו'. אפי"ג דל"מ יש לו
חליצה וכ"ש ביאה אכל לרבנן דוקא
ביאה יש לו אכל חליצה אין לו
ומתניתין זביתתא ללעיל דקתני בן
ט' פוסל ע"י אחין (א) כדרך אחד
ע"כ רבנן היא לרזני מאיר פסיקא
ליה חליצה כמו ביאה דאמר חליצת
בן ט' כגט בגדול וגט של גדול פוסל
אפי"ג לנכסף והא דפליגי שמואל ורבי
אלעזר צריש כל הגט (גיטין דף כ:)
לשמואל חליצת קטן פסולה ופוסלת
לרזני אלעזר אינה פוסלת ליכא
למיינר דחליצה דרבנן פליגי ורבי
שמואל לרבנן פוסלת בתחלה ורבי
אלעזר סבר דאפי"ג בתחלה לא פסלה
דע"כ מודה שמואל לרבנן אין לו
חליצה כלל דכפרק מנות חליצה (לקמן
ק"ה): אממתניתין דהסוללת מן הקטן
חליצתה פסולה אמר (י) שמואל זו דברי
רבי מאיר אכל חממיס חומריס אין
חליצת קטן כלום ואליצה לר"מ נמי
ליכא למיינר דפליגי דהא כהדיא
קאמר הכא עשו חליצת בן ט' כגט
בגדול אלא כמתני' דפ' מנות חליצה
(ב"ב ט"ז) פליגי דשמואל מוקי לה כר'
מאיר ורבי אלעזר מוקי לה כרבנן:
נשא

הוא פוסל תחלה אכל לא בסוף כדמפרש
בגמרא: פוסלין על ידו. ביאתו לא
קנייה לגמרי אלא כמאמר בעלמה
והא קי"ל (לעיל דף כ:). דיש מאמר
וגט וביאה וחליצה אחר מאמר:
גמ' לנכסף לא פסיל. אם עשה
בה גדול מאמר קודם ביאת בן תשע
לא פסיל לה ביאת בן תשע אצל
מאמר: והפני רב זכיד כו'. ומשני
ביאת בן תשע פסלה אפי"ג בסוף אכל
מאמריו של בן תשע אם הוא תחלה
פסיל לנכסף לא פסיל: והא קפני
הוא פוסל תחלה. ומפרש ביאה לאלתר
אלמא אביה קאי: חסורי מחסרה
כו'. אכל ביאה אפי"ג בסוף כיצד בן
ט' שנים שבה על יבמתה פסל ע"י
אחין שבעו בה מאמר תחלה דהא
כיצד אכסוף קאי: יש לו גט. לפוסלה
ע"י אחין דקיימא עלייהו כיון שלא
זנה שוב לא יבנה: עשו חליצה בן
ט'. לדחות כגט בגדול שפוסל ע"י
אחין וכריכה חליצה כן חליצת בן ט'
אינה לפטור אלא לפסול: איס ליה.
גט: וזוטר. מגט בגדול אכל חליצתו
היא כגט בגדול ומשום הכי לא תני
כגיטו. והשתא קמפרש ואזיל מאי
זליתיה דגטו מגט בגדול לר"ג כו':
מתני